

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2025

Gevraagd besluit

1. Akkoord te gaan met de Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2025;
2. Akkoord te gaan met de intrekking van de Subsidieregeling Stimuleringsubsidie Zaanstad 2015, de Subsidieregeling Scholings-begeleidingsvoucher Zaanstad 2015 en de Subsidieregeling Jongerenvoucher Zaanstad 2015.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

(Correctief) referendum

Dit besluit is niet spoedeisend en daarmee wordt dit besluit niet eerder uitgevoerd/verder behandeld dan drie weken nadat de Raad het besluit heeft genomen. In artikel 8 van de referendumverordening is namelijk een 'correctief referendum' mogelijk gemaakt.

Kernverhaal

De Re-integratieverordening is aangepast naar aanleiding van een wijziging in de Participatiewet, genaamd de Wet uitvoeren Breed Offensief.

Het is namelijk zo dat teveel mensen met een arbeidsbeperking niet aan het werk komen. Om hier verandering in te brengen heeft het Rijk een Breed Offensief ingezet om de arbeidsmarktkansen van mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. De maatregelen van het Breed Offensief vereisen o.a. dat de re-integratieverordening wordt aangepast. De wijzigingen in de nieuwe re-integratieverordening zijn tot stand gekomen in zorgvuldige afstemming met de regiogemeenten en met de uitvoering. De verordening biedt de basis voor een toegankelijker aanbod van voorzieningen voor werkgever en inwoner.

Aanleiding

Het Breed Offensief is een brede agenda van het Rijk om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Nog te veel mensen met een arbeidsbeperking hebben geen werk en te weinig werkgevers hebben iemand met een arbeidsbeperking in dienst. Met het Breed Offensief is vanaf 2022-2023 een pakket aan maatregelen doorgevoerd om meer mensen met een arbeidsbeperking aan een baan te helpen en aan het werk te houden. De maatregelen willen knelpunten weghalen zodat de ondersteuning beter aansluit op de behoeften en mogelijkheden van mensen met een arbeidsbeperking, en het voor werkgevers eenvoudiger wordt om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen en houden. Een deel van deze maatregelen is al van kracht, zoals bijvoorbeeld het vervallen van de wettelijke zoektijd van vier weken naar een baan of opleiding voor kwetsbare jongeren, en de wijziging van de studietoeslag voor studenten die door een ziekte of gebrek structureel niet in staat zijn om naast de studie inkomsten te verwerven. Het doorvoeren van de maatregelen vereist ook dat de re-integratieverordening moet worden gewijzigd. In de voorliggende verordening zijn deze wijzigingen verwerkt.

Beoogd resultaat

Een nieuwe Re-integratieverordening en daarmee samenhangende nadere regels die voldoen aan de wettelijke wijzigingen vanuit het Breed Offensief. Daarnaast is het beoogde resultaat van deze verordening dat inwoners ondersteund worden bij het vinden van een duurzame werkplek en werkgevers ondersteund worden bij het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking. Dit moet bijdragen aan een steeds meer inclusieve arbeidsmarkt, wat bijdraagt aan de opgave kansengelijkheid.

Kader

Participatiewet

Breed offensief

Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2015: deze verordening uit 2015 is op dit moment van toepassing.

Argumenten en afwegingen**De nieuwe Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2025**

In de 'Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2025' die voorligt (hierna: de nieuwe verordening) staan wijzigingen ten opzichte van de verordening die er nu is. De verordening is gewijzigd naar aanleiding van de wetswijzigingen vanuit het Breed Offensief. Het gaat hierbij om voorzieningen die wel al bestonden; het aanbod in de verordening is dus niet nieuw maar wordt nader omschreven in de verordening in plaats van nadere regels. Hiermee verschuiven enkele bevoegdheden van college naar raad. De maatregelen vanuit het Rijk sluiten aan bij de praktijk die wij al toepassen in onze gemeente. De voorgestelde wijzigingen hebben daarom vooral een formeel karakter (voldoen aan wet, technisch, verschuiving van bevoegdheden college/raad) maar hebben een beperkt effect op de werkwijze. Voor het wijzigen van de verordening is de modelverordening van de VNG gebruikt. Tevens is de verordening geactualiseerd. De nieuwe verordening is tot stand gekomen in zorgvuldige afstemming met de regiogemeenten en met de uitvoering. De verordening biedt de basis voor een toegankelijker aanbod van voorzieningen voor werkgever en inwoner.

Op het niveau van de voorzieningen worden hieronder de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de huidige verordening artikelsgewijs/paragraafgewijs toegelicht. Voor nadere informatie kan de was-wordt-tabel worden geraadpleegd die als bijlage is toegevoegd aan dit voorstel.

Wijzigingen die voortkomen uit het Breed Offensief*Algemene bepalingen over voorzieningen (nieuw artikel 4)*

- Er is in de wet een expliciet aanvraagrecht voor ondersteuning op maat voor (aspirant) werkgever of (aspirant) werknemer toegevoegd. Dit versterkt de zorgplicht van de gemeente en de eigen regie van werkgevers en mensen die vallen onder de Participatiewet. De weigeringsgronden komen hieruit voort.
- De gemeente geeft invulling aan benodigde ondersteuning op maat, door de ondersteuning af te stemmen op de individuele behoeften en mogelijkheden van de persoon. Als er meerdere adequate opties zijn om de inwoner te ondersteunen, dan zullen de kosten doorslaggevend zijn.
- Bij het aanbieden van een voorziening moet rekening worden gehouden met andere voorzieningen binnen het sociale domein, zoals de Wmo. Dit vraagt om samenwerking binnen het gehele maatschappelijk domein. Voor de inwoner wordt gestreefd naar een integrale ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en continuïteit in de ondersteuning bij overgangen van onderwijs naar werk, werk naar onderwijs, en van werk naar werk. Wij passen in de praktijk al een integrale aanpak toe die wij verder continueren.

Proefplaats (nieuw artikel 13)

De proefplaatsing was in onze regio al in de verordening opgenomen, maar wordt nu wettelijk verplicht, met vanuit de wet bepaalde termijnen en doelgroep. Dit artikel is in lijn gebracht met de wettelijke eisen: termijn was in beginsel maximaal 3 maanden, en wordt twee maanden met de mogelijkheid tot verlenging met maximaal vier maanden. Hiermee wordt harmonisatie met UWV gerealiseerd.

Nieuw hoofdstuk 3A: Specifieke bepalingen doelgroep Breed Offensief

Hoofdstuk 3A van de nieuwe verordening gaat nader in op de re-integratie instrumenten die beschikbaar zijn voor de doelgroep van het Breed Offensief. Voor de loonkostensubsidie gaat het om de doelgroep loonkostensubsidie, voor de persoonlijke ondersteuning bij werk en werkvoorzieningen gaat het om personen met een arbeidsbeperking.

Administratief aanvraagproces loonkostensubsidie (Paragraaf 3A.1)

Vanuit de wet moet in de nieuwe verordening staan hoe het administratieve proces voor het verstrekken van loonkostensubsidie is vormgegeven. In de arbeidsmarktregio Zaanstreek-Waterland is gekozen voor het Preferente proces loonkostensubsidie, dat wordt beheerd door VNG. Het proces kent vanuit wetgeving een aanvraagmogelijkheid voor werkgever en (potentiële) werknemer voor situaties waarin zij denken dat de inzet van loonkostensubsidie kan helpen bij een duurzame arbeidsinzetbaarheid, maar waarin de gemeente niet het initiatief neemt. Dit proces is al geïmplementeerd. Door hiermee te werken weten werkgevers beter waar ze aan toe zijn en wordt het voor hen eenvoudiger om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Er was voorheen een aparte verordening loonkostensubsidie. Dit onderwerp is nu opgenomen binnen de nieuwe re-integratieverordening.

Persoonlijke ondersteuning bij werk (Paragraaf 3A.2 en 3A.3)

In de wet is geregeld dat persoonlijke ondersteuning bij werk kan worden geboden door een jobcoach of interne werkbegeleider. Ten aanzien van deze voorziening moet de gemeenteraad in de verordening een aantal regels opnemen. Die moeten gaan over de duur en de intensiteit van de begeleiding en op welke wijze de gemeente daar in natura of via subsidie voor zorg draagt. Als de ondersteuning wordt verricht door een deskundige (jobcoach) dan moet in de verordening worden vastgelegd aan welke kwaliteitseisen die persoon moet voldoen en op welke wijze die eisen worden geborgd.

De regels die vanuit het Breed Offensief verplicht worden gesteld in de nieuwe verordening, waren al grotendeels vervat in de Nadere regels jobcoaching gemeente Zaanstad 2016. Deze regels zijn nu in de nieuwe re-integratieverordening opgenomen en het college heeft geen bevoegdheid meer om over jobcoaching nadere regels te stellen. Er zijn strengere kwaliteitseisen voor jobcoaches om zo de kwaliteit van jobcoaching te borgen. En de aanvraagmogelijkheid is verruimd: zowel de werkgever als de werknemer kan een aanvraag doen voor 'persoonlijke ondersteuning bij werk'. Deze aanvraagmogelijkheid biedt ruimte voor eigen initiatief. In de praktijk zien we dat dit doorgaans in onderlinge afstemming gebeurt tussen alle betrokkenen.

Werkvoorzieningen (Paragraaf 3A.2 en 3A.4)

In de nieuwe verordening is opgenomen op welke wijze het college werkvoorzieningen verstrekt aan personen met een beperking die zonder deze vorm van ondersteuning niet aan het arbeidsproces kunnen deelnemen. In de huidige verordening was in de verstrekking van deze werkvoorzieningen reeds voorzien.

In de nieuwe verordening is voor *alle* werkvoorzieningen een aanvraagmogelijkheid voor werkgever én werknemer opgenomen (naast de ambtshalve toekenning). Deze aanvraagmogelijkheid biedt ruimte voor eigen initiatief. We zien nu dat deze voorzieningen met name gedurende trajecten ambtshalve worden toegekend, terwijl er al de mogelijkheid bestaat om een vervoersvoorziening of werkplekaanpassing aan te vragen. In de praktijk zien we dat dit type voorzieningen bij uitstek vraagt om maatwerk. Of het aanvragen van werkvoorzieningen in de toekomst zal toenemen en effect zal hebben op de inzet ervan is nu niet te voorzien.

Overige wijzigingen

Budgetplafond vervalt (nieuw artikel 2)

In de nieuwe re-integratieverordening is het budgetplafond komen te vervallen. Het budgetplafond gaf aan dat de gemeente om de financiële risico's beheersen in een beleidsplan een verdeling kon maken van de middelen over de verschillende voorzieningen. Dit is in de praktijk niet gebeurd en bovendien niet in lijn met hoe wettelijk invulling moet worden gegeven aan de benodigde ondersteuning op maat (artikel 3 lid 3 nieuwe verordening); de financiële middelen alleen vormen geen voldoende afwijzingsgrond, wel kan gekozen worden voor de goedkoopst adequate voorziening voor de betreffende persoon. De VNG heeft dit bevestigd en hiermee is het budgetplafond komen te vervallen.

Geen verdringing bij sociale activering (nieuw artikel 5)

Activiteiten gericht op sociale activering mogen geen negatieve invloed hebben op de concurrentieverhoudingen of leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Verlenging werkervaringsplaats (nieuw artikel 7)

De praktijk laat zien dat 6 maanden voor een werkervaringsplaats niet altijd voldoende is. Daarom wordt in de nieuwe verordening de mogelijkheid gecreëerd om de werkervaringsplaats te verlengen met maximaal nog eens zes maanden. De bedoeling is dat de extra 6 maanden niet als standaard wordt ingezet, maar bij wijze van uitzondering. Deze uitzondering is wat betreft duur en doel in afstemming en overeenstemming met de inwoner voorafgaand aan de verlenging besproken en vastgelegd. Beoogd wordt beter aan te sluiten bij de behoeften en mogelijkheden van de inwoner (maatwerk).

Met deze aanpassing wordt ook uitvoering gegeven aan de *Motie 6 maanden als standaard*, van 3 februari 2022, bij de behandeling van de koersnota herijking Werkom.

Proefplaats (nieuw artikel 13)

Aan de nieuwe verordening wordt toegevoegd dat het onwenselijk is dat de persoon een proefplaatsing krijgt als diegene voor dezelfde werkgever al eerder onbeloonde werkzaamheden heeft verricht om verdringing en stapeling van onbetaalde arbeid tegen te gaan.

Innovatie (nieuw artikel 19)

Dit artikel is aangepast zodat verduidelijkt wordt dat het gaat om innovatie binnen de kaders van bestaande wetgeving, en experimenten worden afgesloten met een evaluatie.

Specifieke voorwaarden toekenning persoonlijke ondersteuning bij werk (nieuw artikel 20f)

De aanvraag persoonlijke ondersteuning bij werk moet binnen een vastgestelde termijn na de ingangsdatum van de dienstbetrekking zijn ontvangen. Het vaststellen van een termijn houdt verband met de aard van de voorziening: deze moet namelijk voor de persoon noodzakelijk zijn om de opgedragen taken te kunnen uitvoeren.

De nadere regels behorend bij de Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad

Subsidieregelingen

In 2015 heeft de raad abusievelijk de subsidieregelingen voor de Stimuleringssubsidie, Scholings-begeleidingsvoucher en Jongerenvoucher vastgesteld. Dit zijn subsidieregelingen die worden vastgesteld op grond van de Re-integratieverordening en niet op grond van de Algemene subsidieverordening. Destijds was dit toen al op grond van de Re-integratieverordening een bevoegdheid van het college. Dit wordt hersteld door uw raad voor te stellen de genoemde regelingen in te trekken.

Draagvlak

Op 12 september jl. is de adviescommissie Sociaal Domein geconsulteerd over de aanpassingen in de re-integratieverordening. De leden zijn meegenomen in de voorgenomen wijzigingen n.a.v. de maatregelen van het Breed Offensief en aanpassingen/toevoegingen in de verordening. De leden staan positief tegenover de aanpassingen in de re-integratieverordening en uit het overleg zijn geen bezwaren gekomen die hebben geleid tot wijzigingen in de voorgestelde verordening. In het overleg zijn opmerkingen geplaatst over het proces rondom het inzetten van trajecten. Deze input wordt meegenomen en besproken met de uitvoering.

Aansluiting externe ontwikkelingen

Dit breed offensief kan worden gezien als een tussenstap.

Inmiddels is door het ministerie van SZW een herziening van de Participatiewet aangekondigd middels de [Participatiewet in Balans](#) (status: wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer). Hiernaast is door het rijk specifiek voor jongeren een [Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk](#) in ontwikkeling om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te bieden richting economische zelfstandigheid (status: advies op wetsvoorstel uitgebracht door Raad van State, wetsvoorstel uitgesteld). Hiernaast wil het kabinet de arbeidsmarktdienstverlening structureel verbeteren door hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur: het idee is dat er binnen alle 35 arbeidsmarktregio's een regionaal werkcentrum komt, in de vorm van een publiek-private netwerkorganisatie, die mensen begeleidt naar passend werk of (arbeidsmarktgerichte) scholing.

Financiële consequenties

Vooralsnog verwachten we geen financiële gevolgen door de inwerkingtreding van deze verordening. Het aanbod van voorzieningen in de nieuwe re-integratieverordening is niet nieuw. Wel is sprake van een (wettelijke) verruiming van enkele voorzieningen. De maatregelen zijn in de praktijk al deels in uitvoering en geven tot dusver geen aanleiding om uit te gaan van significante gevolgen voor het re-integratiebudget.

Hiernaast is sprake van een verruimde aanvraagmogelijkheid van voorzieningen. Dit kan tot gevolg hebben dat voorzieningen, zoals bijvoorbeeld werkvoorzieningen, meer worden aangevraagd. Het is niet te voorzien of dat zal leiden tot meer inzet ervan.

We zullen de ontwikkelingen monitoren en sturen bij waar nodig.

Juridische consequenties

- Zowel in de huidige als in de nieuwe verordening delegeert de raad de bevoegdheid tot het vaststellen van nadere regels over scholing en begeleiding, beschut werk, jongerenvoucher en de stimuleringssubsidie aan het college. Het gaat om artikel 8, tweede en derde lid, artikel 9, vierde lid, artikel 14, tweede lid en artikel 15, vierde lid, van de (nieuwe) verordening.
- De subsidieregelingen Stimuleringssubsidie Zaanstad 2015, Scholingsbegeleidingsvoucher Zaanstad 2015 en Jongerenvoucher Zaanstad 2015 zijn geen subsidieregelingen die worden vastgesteld op grond van artikel 3, tweede lid, van de ASV 2023 maar op grond van de Re-integratieverordening.
- Onder delegatie wordt verstaan: het overdragen door een bestuursorgaan van zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten aan een ander die deze onder eigen verantwoordelijkheid uitoefent (artikel 10:13 van de Awb. In artikel 10:17 van de Awb is bepaald dat het bestuursorgaan de gedelegeerde bevoegdheid niet meer zelf kan uitoefenen).
- De huidige subsidieregelingen Stimuleringssubsidie Zaanstad 2015, Scholingsbegeleidingsvoucher Zaanstad 2015 en Jongerenvoucher Zaanstad 2015 zijn vastgesteld door de raad op 22 januari 2015. Destijds was de bevoegdheid tot het vaststellen van deze regelingen gedelegeerd door de raad aan het college.

- De Nadere regels subsidie beschut werk Zaanstad 2018 zijn in 2018 door het college vastgesteld conform de delegatiebepaling in de huidige verordening.
- Om nu conform de (nieuwe) Re-integratieverordening te handelen is het nodig dat de raad de Subsidieregelingen Stimuleringssubsidie Zaanstad 2015, Scholings-begeleidingsvoucher Zaanstad 2015 en Jongerenvoucher Zaanstad 2015 intrekt (immers alleen de raad kan een raadsbesluit intrekken). Het college is reeds akkoord gegaan met het vaststellen van de Subsidieregelingen Stimuleringssubsidie Zaanstad 2025, de Scholings-begeleidingsvoucher Zaanstad 2025 en de Subsidieregeling Jongerenvoucher Zaanstad 2025 en de Nadere regels subsidie beschut werk Zaanstad 2025, onder het voorbehoud dat de raad de Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2025 vaststelt en de Subsidieregelingen Stimuleringssubsidie Zaanstad 2015, Scholings-begeleidingsvoucher Zaanstad 2015 en Jongerenvoucher Zaanstad 2015 intrekt.

Communicatie/vervolgtraject

De vastgestelde verordening 'Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2025' wordt bekendgemaakt in het Gemeenteblad, gepubliceerd op overheid.nl. en gecommuniceerd met de adviescommissie Sociaal Domein.

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Zaanstad,

Besluit:

1. Akkoord te gaan met de Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2025;
2. Akkoord te gaan met de intrekking van de Subsidieregeling Stimuleringssubsidie Zaanstad 2015, de Subsidieregeling Scholings-begeleidingsvoucher Zaanstad 2015 en de Subsidieregeling Jongerenvoucher Zaanstad 2015.

In de vergadering van-.....- 2025

De griffier,

Conform de [machtiging tekenbevoegdheid raadstukken](#) is dit besluit alleen ondertekend door griffier.